

JUUBELIPIDUSTUSTEL TSHAKAIAS

Meie rajoonil on sotsialistliku võistluse kaaslane ka kaugel lõunas. See on Gruusia NSV Tshakaia rajoon. Sõprusuhted said alguse viisteist aastat tagasi sealse «Dzveli Senaki» sovhoosi ja meie rajooni Vinni nädissovhoostehnikumi vahel. Eestvedajateks olid direktorid Albert Kurdgelia ja Heino Kallaste. Rajoonide vahel sõlmiti sotsialistliku võistluse leping Rakveres 1974. aastal.

Nüüd võib küll öelda, et kauged võistluskaaslased on saanud lähedasteks sõpradeks. Sellele on aidanud kaasa paljud vastastikused külaskäigud. Eriti rohkesti käis meil külalisi Tshakaiaist möödunud aasta suvel, kui tähistasime meie vabariigi 40. ja Eestimaa Kommunistliku Partei 60. aas-

tapäeva. Tshakaia taidlejad esinesid menukalt kontsertidega mitmel pool meie rajoonis.

Nüüd tähistas suuri tähtpäevi Gruusia. Nii vabariigil kui ka Kommunistlikul Parteil oli 60. aastapäev. Tshakaia rajooni pidustustele kutsuti ka delegatsioon meie rajoonist.

Teele asus 35-liikmeline grupp eesotsas partei rajoonikomitee teise sekretäri Boris Gorbunoviga. Kaasa sõitis taidlejad tsemenditehase «Punane Kunda» klubist, Kadrina Kultuurimajast, Rakvere 1. Keskkoolist, L. Pärna kolhoosist ja Vinni klubist.

Tallinna—Moskva ja Moskva—Tbilisi lennukiga jõudsime õhtuks Gruusia NSV pealinna. Sealse lennujaamas olid sõbrad Tshakaiaist meil vas-

tas. Südamliku vastuvõtu järel näidati meile õhtust Tbilisit. Eriti meeldejäävaks kujunes vaade Kura jõe kaldaterassidel asuvale tuledeääras linnale kõrgelt Mtatsminda mäelt.

Teisel päeval ootas ees ligi kolmesajakilomeetrine bussisõit. Tuli ületada Ida- ja Lääne-Gruusiat lahutav mäeahelik. Siksakiliselt mööda mäekülgi looklev tee viib 997 m kõrgusele üle merepinna.

Tshakaialased võtsid meid vastu nägusa ruumika võorasemaja «Iveria» ees. Seejärel näidati meile vaipade valmistamist vaibakombinaadis, mis on linna suuremaid ettevõtteid. Õhtul aga oli kombinaadi klubis sõprusõhtu. Mahuka kavaga kontserdiga esinesid va-

heldumisi kombinaadi ja meie taidlejad.

Juubeliürituste kesksel päeval osales meie delegatsioon pärgadepanekul V. I. Lenini ja tema võitluskaaslase Mihha Tshakaia mälestussamba jalami-
le.

Juubelikoosolek toimus kino «Rustaveli» avaras saalis. Päevakohase kõne pidas partei rajoonikomitee esimene sekretär Vahtang Jesvandžia. Rääkinud läbikäidud teest ja rajooni saavutustest, rõhutas kõneleja rahvaste sõpruse suurt edasiviivat osa. «Nõukogude Liidu rahvaste vennalikus peres on ühe rahva pidu ka teiste rahvaste pidu,» lausus ta lõpetades.

Meie rajooni head soovid ja õnnitlused ütles koosolijaile edasi Boris Gorbunov.

Meehülendavalt jäi kõlama taidlejate ühiskontsert. Tshakaia Kultuurimaja naisansambel oli eesti keeles hästi selgeks õppinud laulu «Viro polka». Meenuatagem, et mulgu kontsertidel meie rajoonis laulis seda laulu eesti keeles menukalt vaibakombinaadi noor solist Dzeni Nutsubidze.

Meil oli õnn kaasa elada veel ühele üldrahvalikule juubeldamisele: Tbilisi «Dünamo» võitis Euroopa jalgpallikarika! Otsustava matši võiduka lõpul järel kogunes hilisele tunnile vaatamata tänavaile rohkesti juubeldavaid inimesi, kõlasid sireenid, raksatasid aupaugud. Vastutulijad õnnitlesid üksteist rõõmust särades. Temperamentselt vahetati muljeid otsustavate mänguepisoodide kohta. Elevus valitses järgmistel päevadelgi. Nakatusime meiega.

Juttu külaskäigust kaugete võistluskaaslaste juurde jätkame järgmises ajalehenumb-
ris.

● Sõprade kohtumine Tbilisi lennujaamas. Pärast teravitusi räägib Tshakaia rajooninõukogu täitevkomitee esimehe aseäitja Anzor Tsaguria meie delegatsiooni juhile Boris Gorbunovile (vasakul) ja Väike-Maarja kolhoosi esimehele Boris Gavronskile kokkusaamise esimeste ürituste kavast.

● Pärgadepanekust V. I. Lenini mälestussamba jalami-
le võttis osa ka Rakvere rajooni delegatsioon. Pärja viivad Rakvere 1. Keskkooli õpilased.

Enno KAPSTASE
tekst ja fotod

Tbilisi lennujaamas oli meile vastutulnute seas temperamentse olekuga, raadio jalgpallireportereid meenutava käreeda häälega hallide juustega jutukas mees. See oli Tshakaia Ekskursiooni- ja Turismibüroo direktori asetäitja Naumi Todia. Tema tutvustaski meile asjatundlikult Tbilisit.

Temalt kuulsime ka pikal bussisõidul Tbilisist Tshakaiasse ja hiljem tagasi palju huvitavaid teeaarsetest vaatamisväärsetest ning üldse Gruusia ja oma kodurajooni ajalooast. Ta rääkis vaimustunult, kaasaelamisega, kõlavaid epiteete kasutades, nagu ikka

oma tööd tugevasti armastavadinimesed.

Rajoon, mis kannab tuntud revolutsionääri ja Nõukogude riigitegelase Mihha Tshakaia nime, asub Lääne-Gruusias, Kolhida madalikul subtroopilises vööndis, 60 kilomeetri kaugusel Kutaisi linnast, vabariigi tähtsuselt teisest tööstuskeskusest. Musta mere äärsesse sadamalinna Pötisse on siit 30 kilomeetrit. Igaüks mäletab koolipingist vanakreeka müüti argonautidest, kes käisid Kolhidas kuldvillakut otsimas. Nemad olevat maabunud just Poti juures. Ajalooline piirkond Megrelia on praegu keskosa vanast Kolhidast, Tshakaia rajoon aga

omakorda üks kesksamaid Megrelias.

Tshakaia rajoonis on elanikke 55 000. Rajoonikeskus Mihha Tshakaia linn kandis 1935. aastani Ahali Senaki nime. 1958. a. püstitati linnas M. Tshakaiale (1865—1950) mälestussammas. Lähedal asub suure revolutsionääri majamuuseum, kus on kujundatud tema Moskva kabinet. Isiklikud asjad, fotod ja muud eksponaadid jutustavad eredalt tema elukäigust. V. I. Lenini soovitusel kohaselt anti M. Tshakaiale kui vanimale delegaadile õigus avada VSDTP (bolševike) III kongress Londonis 1905. aastal.

Rajoonis on palju ajaloomä-

lestisi. Neist tähtsaimaks tuleb lugeda rajoonikeskusest kümme-konnan kilomeetri kaugusel asuvas Nokalakevi külas Tehura jõe ääres seisvaid Tsihe-godži kindluse varemeid. See oli üks vanemaid ja võimsamaid kindlustusi Kolhidas, oli Egrise riigi pealinn, Bütsantslased nimetasid seda, Arheopoliseks. III—VIII sajandini oli see Lääne-Gruusia poliitiline ja majanduslik keskus.

Kindlus on ehitatud 20 ha suurusele maa-alale mäe jalamil kolmes järkus mööda võrdlemisi järsku mäekülge üles selle tippu. Tipus, mis asub jõepinnast 200 m kõrgusel, asub peakindlus. Hästi on säilinud kindlusekirik, trepistikuga salatunnel jõe veepiirile, suure sauna alumine osa pörandaaluse küttesüsteemiga. Käivad väljakaevamised ja konserveerimistööd. Tähtsamaid ja iseloomulikuid ehitisi restaureeritakse.

Nokalakevi on väga rikas Vana-Gruusia kultuuriaarete varamu. Siin on veel hulk saladusi.

Teekonnal Tbilisist Tshakaiasse hakkas teelähedastel mäenõlvadel silma hulk ümbrusele romantilist hõngu andvaid kindlusevaremeid, küll väiksemaid, küll suuremaid.

Pildil: V. I. Lenini mälestussammas Mihha Tshakaia linna Keskväljakul kino «Rustaveli» ees.

Enno KAPSTASE tekst ja foto

